

Un 'partito catalano' pel Vèneto

L'alcalde de Venècia, Massimo Cacciari, acaba de llançar a l'arena política italiana un nou moviment, autonomista i regional, amb l'objectiu de combatre l'estat "més centralista i burocràtic que existeix" avui a Europa.

Les pel·lícules italianes dels anys 50 i 60 caracteritzaven la dona de servei com la vèneto que havia hagut de marxar de la seva regió perquè hi havia desocupació en massa. El Vèneto era una regió d'emigració fa tan sols una generació, i avui una de les seves províncies, Vicenza (600.000 habitants), exporta tant com tota Grècia. Aquest xocant fenomen enorgulleix els seus habitants però també els hi preocupa, perquè estan convençuts que l'estat d'eufòria econòmica no aguantarà gaire temps sense una força política

que representi els seus interessos.

I s'ha pres el *model català*. No per construir una *rèplica* de cap partit concret de Catalunya, ni tan sols amb la intenció de comparar a nivell històric i cultural la regió vèneto amb la nació catalana. Es tracta 'només' de prendre exemple de determinades actituds i estratègies polítiques, i eventualment de recollir uns fruits similars.

L'alcalde de Venècia, Massimo Cacciari, és el principal impulsor del que s'ha batejat com a *partito catalano* del Vèneto i per extensió, del nord-est d'Itàlia. D'ell prové la

idea de mirar cap a Catalunya i ell ha estat el principal agent publicitari del nostre país a Itàlia.

Enveja els passos progressius de Catalunya en l'adquisició de noves competències administratives i tributàries, i considera que el marc d'actuació és el correcte, perquè "Catalunya és forta en la mesura que ho és Espanya". Però el de Massimo Cacciari és tot un desafiament, no només pel gran ventall de partits polítics que ja existeixen a Itàlia sinó també perquè n'hi ha un que el sotmetrà a una dura competència: la Lliga Nord del díscol,

però encara carismàtic, Umberto Bossi.

Aquest és, de fet, el primer escull que haurà de superar el nou *partito catalano* o *moviment del nord-est*, nom definitiu que s'hi perfila. Perquè la Lliga Nord té 12 anys d'història a l'esquena, és un moviment arrelat sobretot en les petites ciutats i pobles del nord i ha aconseguit esdevenir el símbol de la lluita contra la burocràcia i el centralisme romà. I és això mateix el que Cacciari vol combatre. A l'alcalde de la *ciutat dels canals* li queden dues cartes força altes per jugar. Una, convèncer els habitants descontents del fet que el secessionisme no és la solució, és contraproduent des del punt de vista econòmic, que el nord necessita el sud i viceversa. L'altra, presentar aquest objectiu mitjançant una proposta intel·ligent i raonable, ni extremista ni insolidària, i encara menys folklòrica, una paraula que fa molta ràbia als *leghisti*.

I malgrat que els faci ràbia, com ha de ser qualificat el fet que un moviment polític s'inventi una identitat única per a tot el nord d'Itàlia i que li doni el nom de Padània? O que creï una sèrie d'institucions a l'ombra (govern padà, parlament padà, sindicat padà, diari padà...) i que adverteixi a Roma que ja no governa a la Padània?

La Lliga Nord ha pres una mitologia com a un dels seus principals arguments polítics i ha rebutjat tot allò que no sigui *made in Padània*. El llenguatge directe i tantes vegades vulgar d'Umberto Bossi ha estat, d'un banda, fructífer a l'hora de recollir el consens electoral de certs sectors de la població, però d'altra l'ha apartat del debat polític seriós. I tant és així que l'executiu de Roma ha decidit fer pràcticament cas omís de les manifestacions de la Lliga Nord. Se li ha advertit que no violi la llei i se li han obert sumaris per infringir l'article 5 de la Constitució, que estableix que Itàlia és una i indivisible. Però Roma no ha considerat seriosament el fons del discurs de Bossi, i aquest és el motiu pel qual la Lliga continua recollint un cert consens al nord d'Ità-

Una nova Itàlia dita federalista

Ens trobem a la Primera República Italiana i, per tercera vegada, una comissió parlamentària intenta passar pàgina per acabar amb els vells vicis que han portat, entre altres coses, una forta inestabilitat governamental. La *comissió D'Alema*, que pren el nom del seu president, ha presentat un projecte de Constitució italiana que, cada dia ho admeten més polítics, deixa molt que desitjar. El fet és que la nova Carta Magna italiana estableix un "ordenament federal" de la República i el "federalisme fiscal", però a la paraula federal no se li ha donat el sentit corresponent i l'estat continua mantenint un alt grau de centralització.

S'institueix que "les funcions" són atribuïdes als municipis, províncies, regions i estat atenent a la "subsidiaritat i diferenciació", però al mateix temps l'estat es reserva el dret a intervenir en tots aquells afers que consideri d'interès nacional. Pel que fa al federalisme fiscal, el nou text constitucional estableix que municipis, províncies i regions disposen de no menys de la meitat dels ingressos tributaris globals de l'estat, però aquest 50% es pren del que queda després que l'estat hagi disposat dels recursos per als interessos del deure públic (que a Itàlia se situen en l'elevat percentatge de 123% el 1997), per als desastres naturals i per al desenvolupament econòmic. A més, s'institueix —

es manté, en realitat— un fons de solidaritat per evitar desequilibris entre regions.

A banda del fet que se l'anomeni una Constitució semi-presidencialista quan el cap d'estat continua tenint poders molt limitats, o que les reformes en la forma de govern no assegurin més estabilitat, el tema del federalisme és, potser, el més denostat.

Tant l'oposició de centredreta de Silvio Berlusconi, com de la secessionista Lliga Nord o del nou moviment de Massimo Cacciari, coincideixen en la vaguetat i ambigüitat d'algunes mesures adoptades. L'alcalde de Venècia és un dels més crítics, perquè afirma que les reformes s'han fet amb l'òptica de la descentralització, de la delegació, de la major autonomia a les regions, el que es contradiu amb la idea de federalisme.

El federalisme, afirma, "comporta poders diferents però tots originaris, autònoms, fruit d'una investidura popular directa" i no fruit de la delegació per part del vèrtex de la piràmide estatal.

Aquest és, per al nou "moviment del nord-est", el principi fonamental del federalisme que no es tradueix en la nova Constitució italiana.

L'altre principi bàsic del federalisme, afirmen, és que entre aquests poders autònoms i originaris, hi hagi unes institucions que els defensi i que s'ocupin de les relacions amb l'estat. C. R.

lia, encara que enarbori la bandera d'una Padània que tothom, al nord, és conscient que no existeix.

Vèneto: una via pròpia. Hi ha, en canvi, una cultura trivènet, piemontesa, milanesa... que s'ha mantingut després de la unitat d'Itàlia l'any 1861. En termes d'evolució econòmica fins i tot es troben més paral·lelismes entre el sud del país i el Vèneto. Perquè la unitat d'Itàlia va conduir a una centralització, tant política com econòmica, que per a Massimo Cacciari es va tractar d'una "explotació napoleònica"

de les regions. I en el cas del sud i del Vèneto va donar el tret de sortida a una decadència després d'una època d'extraordinària innovació econòmica i riquesa cultural.

Tant el sud com el Vèneto van patir la concentració de la riquesa a Gènova-Torí-Mila, un triangle industrial emmanillat amb el sistema polític des de la unificació d'Itàlia. La història de la Fiat, la Pirelli, l'Olivetti, les grans indústries metal·lúrgiques de Gènova, tot plegat ha avançat de la mà dels polítics de Roma que, al seu torn, han convertit Itàlia en l'estat "més centralista

Venècia és l'origen d'aquesta nova proposta que intenta imitar l'estratègia política del catalanisme governant en el marc d'Itàlia. La idea de mirar cap a Catalunya ha partit del seu alcalde, Massimo Cacciari.

Umberto Bossi no ha aconseguit que Roma prengui en consideració seriosament el fons del seu discurs. L'aparició d'un moviment del nord-est amb un estil menys discolor que el de la Lliga, és a dir, més semblant al pragmatisme dels diputats de CiU, és un nou intent de "federalitzar" Itàlia.

i burocràtic" d'Europa, afirma Cacciari.

I malgrat tot, el nord-est ha aconseguit prendre un camí que no té res a veure amb la història empresarial del triangle Gènova-Torí-Milà. En tan sols 30-40 anys la iniciativa individual ha produït un

auge econòmic al nord-est que es tradueix en l'extraordinària difusió d'un capitalisme molecular: una empresa per cada sis, set habitants. El temor del *partito catalano* és que aquest esperit vital de nord-est continuï i se sostingui només en l'individualisme empresarial, que

ningú no els representi de forma unitària per conduir les seves reivindicacions fins a Roma.

Perquè el nord-est se sent avui orfe d'una classe política. La tan denostada *Tangentòpoli* (corrupció político-financera) va néixer precisament a Milà, quan ara fa sis anys un guàrdia de finances va enganxar per primer cop *in fraganti* un polític que cobrava una comissió il·legal. És allà on la corrupció va construir un sistema monstruós i és allà on la magistratura va començar a ficar-hi mà. La classe política es va desfer a principis dels anys 90 i allà més que enlloc els habitants van veure cessar un polític rere l'altre. Mario Carraro, un industrial del Vèneto que també es compta entre els impulsors del nou moviment polític, manté que no hi ha cap país o regió que sobrevisqui amb la contradicció de ser protagonista des del punt de mira econòmic i es mantingui al marge des del punt de vista polític. Carraro va més lluny que Cacciari perquè parla directament del model federalista dels *lands* alemanys, tot i que admet que Itàlia encara és molt lluny d'arribar a aquest grau d'autonomia. Mentrestant, el camí consisteix a adquirir més autogovern en el marc d'un estat que l'atorgui a velocitats variables. Qui estigui preparat per administrar-se, que ho faci, i qui no, pot comptar amb la solidaritat de la resta de regions, però cal que a aquestes se les deixi volar. Aquesta és la idea del *partito catalano*.

El moviment de Cacciari ja es vol presentar a les eleccions locals de la primavera per posar de relleu la "urgència" de la seva existència, comptant que la màquina estatal es mourà lentament o almenys dins de les seves capacitats inevitablement influïdes per la inèrcia de decennis i decennis.

I l'alcalde i filòsof Massimo Cacciari, una de les personalitats italianes amb més projecció internacional, repeteix el seu discurs i insisteix en la paraula "urgència" perquè, afirma, "si a Roma no es mou ningú, els nacionalismes més exasperats" faran la resta.

fundació
BANCAIXA

Del 9 al 15
de febrer

AGENDA

9 Dilluns Conferència

"Cómo los Amos del Mundo preparan el próximo milenio".

Agustín Remesal.

Corresponsal de T.V.E. a Nova York.

Col·labora: Real Societat Econòmica d'Amics del País.

Sala Sorolla a les 19'30 hores.

10 Dimarts Mediambientals

Cicle: Arquitectura, Urbanismo y Medio Ambiente.

"Curitiba: Una experiencia del planeamiento urbano".

Cleon Ricardo dos Santos.

Arquitecte. Director de la Universitat Lliure del Medi Ambient. Curitiba, Brasil.

Sala Sorolla a les 19'30 hores.

12 Dijous Taula Redona

Cicle: Solidaridad y Respuestas Sociales.

"Solidaridad con el Tercer Mundo".

Centre Valencià del Voluntariat a les 19'30 hores.

Carrer Fuencaliente, 1. València.

Exposició

"Arte y artesanía africanos".

Organitza: Proyecto África.

Fins al 20 de febrer.

Centre Valencià del Voluntariat.

Carrer Fuencaliente, 1. València.

CENTRE CULTURAL

Plaça de Tetuán, 23. Tel. 387 58 64. València